

Befejezték öt éves tervüket

Aranyfőzős vörös zászló jelzi a „December 30” gyár szövődjében az 1. számú IMSZ-brigád munkahelyét. Ez volt az első IMSZ-brigád a gyárban. A brigád 1951-ben alakult, tagjai valamennyien jó termelési eredményeket értek el már a megalakulás első napjaiban. Nehéz és szép feladatot vállaltak: az öt éves terv időelőtti teljesítését.

Brigádunk megalakulása óta soha sem fordult elő, hogy ne teljesítettük volna havi tervfeladatainkat — mondja büszkén a brigád vezetője, Kovács István mester.

Ötvenhat gépen dolgozik a 16 tagú brigád. A szövő- és Csutkó módszert alkalmazzák, a mesterek pedig az Iljicsjev-Vlaszov módszert. Nemcsak ezeknek köszönhető azonban az elért sikerek. Felmerítetlenül kincs a munkában az egymásránti kölcsönös segítőkészség. Ha hiányzott valaki a munkából, vagy, ha szabadságon volt, egyik vagy másik brigádtag, gépe nem állt. A többiek több gépen dolgoztak, helyettesítették a hiányt.

Kovács István elgondolkozik. Végül gondolja a brigád munkáját, hol mutatkoznak nehézségek, mivel értek el szép eredményeket. Azután beszélni kezd:

— Alig múlt egy éve, hogy a brigádhoz került Stoica Rozalia. Először bizony nehezen ment neki a munka. Gyakran előfordult, hogy nem teljesítette tervét. Munkájának minősége is elég gyenge volt. A többiek erre törekedtek, hogy Stoica Rozalia megsegítése mellett saját feladatukat is elvégezzék. Így a brigád általános teljesítménye nem jelezte, hogy gyengébb teljesítményt nyújtók is vannak közöttük.

A mester is segítette Stoica Rozaliát. Láta, hogy nem helyes, ha nehéz árúkat szövőt bízzák rá. A vastag fonat hamar elfogyott és azt minden szövő jól tudja, hogy ügyes kéz kell a vetelő gyors cseréltetéséhez. Könnyebben szövőt árút kapott Stoica Rozalia, és így elérte, hogy tervét már teljesítse és a minőséget is 90 százalékosra emelte.

Olyan jó munkával is díszelkedhetne, mint a fiatal Haragasin Maria, vagy Takács Rozalia és Göprich Magda szövő, akik naponta 15—25 százalékos normatúletelést érnek el. De nemcsak a fentemlített, hanem valamennyien jól dolgoznak. Nagy része van ebben a több mint 18 éves tapasztalattal rendelkező szövőmestereknek.

Kovács István 1937 óta dolgozik a „December 30” gyár szövődjében. Alakodan úgyel a szövőgépek jó karbantartására, a javításokat lelkiismeretesen és alaposan végzi el. Az Iljicsjev-Vlaszov módszer alkalmazásával — a másik két váltás mestereivel együtt — havonta 1000—1300 lej értékű szij és egyéb anyag-megtakarítást ér el.

A brigád május 1. társulatára öt éves jó munkájának végső eredményeként április 26-án befejezte öt éves tervét. Becsülettel állta meg tehát a helyét a gyár első IMSZ-brigádja, mert első lett az öt éves terv teljesítésében is. Ez a jelesbűn munkaszerződés, amit az ünnep társulatára vállaltak és teljesítettek.

Gál Magda

Selejan Traian példát mutat

Ünnepi műszak volt az áprilisban az IMSZ városi konferenciájának tiszteletére, amikor felkerestük Selejan Traian esztergályost, a „G. Dimitrov” gyár forgószármoly-osztályán lévő 12. számú IMSZ-brigád felelőset.

Magas, szikár alakjával gépe fölé hajolt. Napról és szőlől szerzett arcán egyetlen izom sem mozdult. Figyelte, hogyan vág bele a kés az anyagba.

Miután leállt a gép, néhány percig elbeszélgettünk. Sok mindent megtudtunk a vele és másokkal való beszélgetés során.

1946-ban került a gyárba, amikor befejezte a szakmai iskolát. Az első időben a gépműhelyben dolgozott. Erről az időről érdekes dolgokat mondott el Nagy József elvtárs, a gépműhely jelenlegi főmestere.

— Traian egy ideig az én munkacsoportomban dolgozott. Bizony sokszor aggódva gondoltam arra, hogy nem ezerei eléggé szakmáját. Pedig komoly fiú volt. Különösen a nyári hónapokban történt, amikor elérkezett a sportrepülés ideje, hogy gondolatai munkájában is elkalandoztak. Nyári szabadságát mindig a motorkéllű, majd később a motoros repülés elsajátítására használta fel. Már-már úgy látszott, hogy végleg elhanyagolja mesterségét. De nem így történt. 1952-ben, amikor katonai idejének letöltése után visszatért a gyárba, komolyan hozzálátott a munkához.

A Nagy József elvtárs által elmondottakat igazolja Selejan Traian szavai is:

— Tulajdonképpen csak 1952-től valom magamat igazán esztergályosnak. Távolítottam el magam a gyakorlatból és az első napokban csak 30—40 százalékosra teljesítettem normámat. De pár nap után — miután megismerem a gépet és az új munkakörülményeket — sikerült behozni a lemaradást. Amikor pedig — 1953 januárjában — átkerültem a forgószármoly műhelybe és IMSZ brigádot szerveztünk, megnövekedtek eredményeim. Vadonatúj „Victoria” típusú esztergályt kaptam és elkezdtem tanulmányozni a szövet dolgozóknak egyszerű munkamódszereit. Alkalmazásuk során mindig hálával gondolok a szövet embereire.

Selejan Traian szíveskedésével mozdítottunk. Munkájában kivül szabadidejének nagy részét a Maros mentén tölti. Nagyon szeret horgászni. Így dolgozik és így él Selejan Traian, a „G. Dimitrov” gyár forgószármoly-osztályának élenjáró esztergályosa.

★

Néhány nap telt el és ismét meglátogattuk Selejan Traiant. Az ünnepi műszak és a május elseje tiszteletére folyó verseny eredményeiről érdeklődtünk. Selejan Traian a Komarov-féle összetett szövet munkamódszer alkalmazásával az ünnepi műszakon 410 százalékkal haladta túl tervét. A brigádja nevében vállalt általános havi 60 százalékos túlteljesítést már régen megvalósították, pedig még hiányzott néhány nap május elsejéig. Cseruza és papír került elő és kitűnt, hogy Selejan Traian már tavaly szeptemberben elvégezte az öt éves tervből reáírt feladatokat. Jelenleg már 1957 áprilisára dolgozik.

Szabó János

Mindent megteszünk a dolgozók igényeinek kielégítéséért

Pártunk és kormányunk gondoskodik a dolgozók szükségleteinek kielégítéséről, életszínvonalának emeléséről. Ezt bizonyítja a néhány nappal ezelőtt megjelent minisztertanácsi határozat, amely egyes élelmiszerek és iparcikkek kiskereskedelmi árának, valamint a látványossági helyek belépődíjának leszállításáról intézkedik.

Városunk dolgozói nagy örömmel fogadták az árleszállításra vonatkozó határozatot, hiszen ez a tény a reálbér emelését és a fizetések vásárlóerejének növekedését jelenti.

Vállalatunk, a Helyi Kereskedelmi Szervezet dolgozói április 24-én reggeltől késő estig tevékenykedtek, hogy a rendelkezéseknek megfelelően, április 25-én már az új árak szerint értékesíthessék a különböző iparcikkeket. Ugyancsak vasárnap rendezték át az összes üzlet kártyáit. Az értékelő táblákra áthúzták a régi számokat és alatta feltüntették az új árakat. Három tehergépkocsi szállította szakadatlanul raktárainkból az üzletek felé a különböző iparcikkeket, a szövetből készült férfi és női ruhákat, cipőket, szandálokat, háztartási cikket, és így az üzleteket megfelelő mennyiségű áruval láttuk el.

Munkánk jobb megszervezésével igyekszünk kiküszöbölni a megmutató hiányosságokat és eleget tenni az egyre fokozódó árukeresletnek. Eladónk megkapták a megfelelő irányítást arra vonatkozólag, hogyan világossítsák fel a vásárlók között az új és a régi árak közötti különbségeket.

A napokban vállalatunk 25. számú egységében egy férfi rakót akart vásárolni magának. Amikor a zakó új áráról értesült, kevés pótlással egész öntényt vásárolt magának. De nemcsak a konfekció üzleteiben nagy a forgalom, hanem a cipőüzletekben, a háztartási felszerelések üzleteiben is. Egyedül vásárolók a dolgozók a férfi, női és gyermekruhákat, cipőket, nyári szandálokat. Az árleszállítás eredményeként a dolgozók jóval nagyobb mennyiségű iparcikket vásárolhatnak, mint eddig, és ez bővebb választék beszerzésének feladatát tűzi elénk. Vállalatunk hazánk minden tájára elküldi majd megbízottait, hogy megvásárolják és leszállítsák a szükséges árumennyiséget. Nagy gondot fordítunk arra, hogy üzleteinkben kizárólag jóminőségű árut értékesítsünk, és ezt úgy érjük el, hogy a gyengébb minőségű, vagy selejtes iparcikkeket visszaküldjük azokhoz a vállalatokhoz, ahonnan erednek. Tanulmányozzuk a dolgozók igényeit és igyekszünk nagyobb mennyiségben beszerezni azokat az árukat, amelyek iránt növekvő kereslet mutatkozik. Egyéneink feladatai azonnal intézkednek, ha valamely áru kifogyóban van, hogy a raktárakból idejekorán pótolhassák az eladott árumennyiséget. Így igyekszünk kielégíteni a vásárlók között egyre fokozódó igényeit.

Kadinszki János,

a Helyi Kereskedelmi Szervezet kereskedelmi igazgatója

Győztesek

— Gyere fiu, vedd át a kormányt.

Az ifju, Nove József, átveszi apja helyét a kormányon, kisért bizonytalanul fogja — húzza a KD traktor rudkormányát.

— Ugy, ugy biztatlja az apja — mutat meg, mit tudsz.

Az ifjura ráér a biztatásnak, mert csak két napja, hogy traktorosnak szegődött a sikulai gép- és traktor-állomáshoz. Eppen most tanulja a szakmát. Tanítójánál, idősebb Nove Józsefnél kálánál se lehetne jobb oktatót, nemhiába a gépállomás élenjáró traktorosa.

Az apa egy jó fejfel alacsonyabb a fiánál, de amikor a traktor működéséről nagy lelkesen magyaráz a fiának, mintha szárnyai nőnének, és máskor halk hangja szárnyal, betölti az egész teret. Szinte észre sem vették, hogy közben beakonyodott, a többi traktoros már abahagyta a munkát.

— Menjünk mi is Józsi, — szól az apa és meghúzza az eke önműködő szerkezetéhez kötött zsírt, mire az eke kiemelkedett a földből.

Az ifju óvatosan kifordult az utra, jobbra-balra kerülgelve a magas töltéseket, árkokat, mert itt a sikulai egyszerű társulás rízsje terem majd. Megérkeztek a világos ablaku hálokosokhoz. Ez a traktorosok „vándorházikója”, ahogyan egymás között tréfásan nevezik. Megállították a traktort, letisztították a munkában rápatázt sarat. Nagy gondot követel ez a munka, mert ha elhanyagolják, másnap könnyen használhatatlanná válik, elromolhat a traktor és akkor nem tudják teljesíteni a napi ütemtervet.

A brigád első traktorosa

Benyitottak a házikójukba. A brigád tagjai már az asztalnál ültek. A kis kályha sütőjében — nyitoklódozó szagot árasztva — sercegött a sült szaloncukor.

— Üljünk ide, Józsi bácsi, — hívta őket János traktoros és helyet szorított számukra az asztal mellett padon.

Vacsora után egy kis mozgóláda támadt. A brigád tagjai közelebb húzták székeiket az asztalhoz. Bevált szokásuk már, hogy esténként megbeszéljék a napi munka lefolyását.

Bogosi István, a fiatal brigádvezető lekasztotta a falról a grafikon, amely a traktorosok egyéni teljesítményét mutatja, majd szokatlan ünnepélyességgel megszólalt:

— Hosszu utat tettünk meg idáig, dolgoztunk már a csermől, a borosjenői kollektív gazdaságokban, jártunk már Bokszen és Barakonyban. Most visszavertünk Sikulára, sehol sem töltöttük hiába az időt. Ezt bizonyítja ez a grafikon is — mondta ujjával az asztallapja felé mutatva.

— Brigádunk első traktorosa most is Nove elvtárs, mert ő már 147 százalékkal teljesítette tervelőirányzatát. — A hallgatók mind a szerényen meghuzódó idős Nove felé néztek, csupán az ifju Nove húzta ki magát, hogy neki is jusson az elismerő pillantásokból.

— A második helyet Papp János tartja 131 százalékkal. Viscan Ioan 128 százalékkal teljesítette tervét. Brigádunk teljesítményének színvonalát mutatják János 117 százalékos és Mateoc Vasile 115 százalékos tervteljesítéssel.

Az említett két traktoros egy ideig szívesen leült a szemé, majd kemény elhatározással újra felnéztek. Szemükben ott csillogott az elhatározás „majd megmutatjuk mi is...”

Befejezték a tavaszi kampányt

Bogosi elvtárs azonban tovább folytatta.

— Lemaradásuk okát később majd megmagyarázom. Most pedig meg kell állapítanom, hogy május 1-i munkavállalásunknak eleget tettünk, vagyis brigádunk teljesítette tavaszi kampány-tervét.

— Hurrá! — szaladt ki az örömteli kiáltás a brigádnál gyakorlatát töltő 15—16 éves fiatal Panturu Vasile száján.

— Ez még nem minden fiúk — fordult feléjük a brigádvezető — mert még egy fél tervet teljesítettünk. Erre azután már fellillanyozódott a brigád többi tagja is, és az erőkön végigfutott az öröm mosholya.

A brigádvezető várt egy darabig, majd komoly hangon kezdte.

— Jó munkát végeztünk, ezt senki el nem vitathatja tőlünk. Elhagytuk a gépállomás valamennyi traktorbrigádját. Az utánunk következő Gardunar Traian brigádja is alig felénnyel teljesítette tervét. Tehát a szocialista versenyben ez ideig mi győztünk. Nagy szó ez, elvtársak, de nem jelenthet megálgást a jövőben arra kell törekednünk, hogy traktoraik minél jobb kihasználásával meg is tarthassuk elsőhelyünket.

— Ugy lesz, — válaszoltak egy emberként a brigád tagjai, majd megkezdtek a készülődést a lefekvéshez, hogy másnap pihenten, újult munkalellyel folytathassák a szántást.

Szakmai oktatás

Viscan Ioan hamarosan el is aludt. Az egyik sarokban a kis Panturu lapozgat egy szakmai könyvet a traktorekről.

— Gyere ide Vasi! — hívja a brigádvezető, a kezdődik az esti oktatás.

— Ma este a benzín és a motorina vegyítési százalékról beszélgetünk, ami a kis motor indításához kell. Megjegyzem, ma este vettem, hogy „szaladsz” a traktornál. Már pedig ez üzemanyag pazarlást jelent. Vigyáznod kell akkor is, mikor üzemanyagot tölt az tartályba, hogy az ne mellé, hanem bele ömöljön. Mit gondolsz, másképp hogyan sikerül volna üzemanyagot megtakarítanunk? — Egy idő múlva az oktatás is befejeződik a ők is lefeksznek. Minden elcsendesedik, csak az alvók fészkelődése hallatszik, amint az ágy legényelmesebb pontját keresik. Hamarosan azonban ez a zaj is elül és a „vándorházikó” lakói egészséges, mély álomba merülnek.

Győztünk...!

Egyedül a fiatal Nove nézi tágrányított szemmel házikójuk tetejét. Valami különös örömet érez, hogyne, mikor brigádjuk első a gépállomáson és első az apja, aki azt mondta neki: „Jól figyelj meg mindent fiu, mert szeretném, ha pár hónap múlva te is ugy dolgoznál, ahogyan én”.

Az öröm nem hagyja aludni. Csendesben fölkel a kison a szobába. Leül az árokartra, halkán dudolja a traktoros indulót. Majd a szívet belőltő nagy érzést, fiatal-ságot, jókedvet, örömet, egyetlen lélekzétvételre kiadva, belekiált a sötét éjszakába — mintha az egész világnak hírül akarná adni: GYŐZTÜNK! És körülötte halkán zsendült, szongott a tavasz.

Szender Károly

Öt győzedelmes év

Fatal üzem, fiatal munkásokkal. Ez jellemzi a „Rejaceva” konzerogyrát, valamint az, hogy az első között teljesítették az öt éves terv időelőtti teljesítését.

A fiatalok esztendő előtt a „gyár” nem volt egyéb, mint egy magányos épület. Berendezése mindössze két szarítóból állt. Akkor még csak szarított fűszereket voltak a késztermékek. Valójában gyárnak csak 1948 után nevezhető, mert akkor kezdtek hozzá bővítéséhez, fejlesztéséhez. Ezután termelési képessége állandóan növekedett. Egy év múlva a két szarító négyre szaporodott és ezáltal a termelés 40 százalékkal növekedett. Majd újra el-telt egy év, a szarítógépek száma hatra emelkedett, de akkor már nemcsak fűszereket konzeroltak a gyárban, hanem gyümölcs-konzeru is készült, amelyhez két új feldolgozó gépet kaptak.

Az öt éves terv második évében a gyár már az élelmiszeripari jelentős termelési egységévé fejlődött. Ebben az évben újabb gépek kerültek a létesítménybe. Az egykori kezdetleges kisüzem, ma már hat szarítóból, tízszarítóból és szelektálógéppel, hat autoklavval és egy nagy borsó-tisztító gépkompleksszal rendelkezik. Megérkezett a nagyteljesítményű szövet „Pobeda” konzerozó gép is, amely nyolc óra alatt 11.000 konzerolt zár le. Ebben az évben a termelési képesség már 130 százalékkal nagyobb, mint az államterv első évében volt.

Ekkor biztálk Paul Bédara a főmérnöki tisztséget. Első perctől kezdve felismerte a fejlődési lehetőségeket, a munkásokban

újult alkotni, dolgozni akarást. A fiatal üzembe sok ifju került a gyár mellett tevékenykedő élelmiszeripari szakiskolából. A fejlődő gyárban ifjummunkásokhoz mellő a köztelendülettel jolyt a munka és az öt éves terv időelőtti teljesítésének célja mindinkább valósággá vált.

Az üzem a termelőmunka mellett valóságos kádernevelő intézménnyé vált. Sokan kerültek ide fiatalok, akik egyre jobban megszokták az itteni munkát, azt, hogy a borsót ezentul nem gyomlálják, kapálják, hanem tisztítják és üvegekbe rakják. Ezek a fiatalok, a munka szeretetétől ösztönözve mindjobban előretörték. Millitaru Elvira jóformán teljesen irástudatlan volt, amikor néhány esztendővel ezelőtt a gyárba jött dolgozni. Ma már a mustárosztály egyik vezetője.

De nem ő az egyetlen a fiatalok közül, akik tanultak a törekedtek. Illica Florica vacuum-mester lett. A fiatal lány, bár a hatalmas fűszárítók mellett szinte még kisebbnek látszik, mint a miylen, mégis felelősségteljes munkát végez.

A múlt év december első napján, amikor a gyár befejezte öt éves tervét, a munkafolyamatok ötven százaléka gépesítve volt. Aprólékos munka a zöldségfélék, a gyümölcsök tisztítása, de most már legnagyobb részét ezt is gép végzi. Gondot okozott a belső szállítás is, de erre is találtak megoldást. A múlt évben, amely a gyár számára az öt éves terv utolsó évét jelentette, a termelés jelentő-

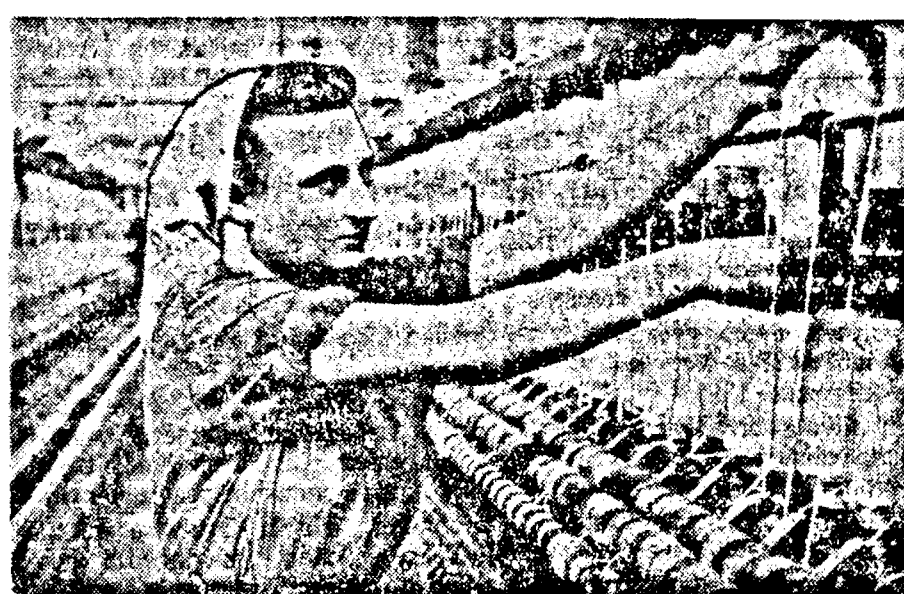
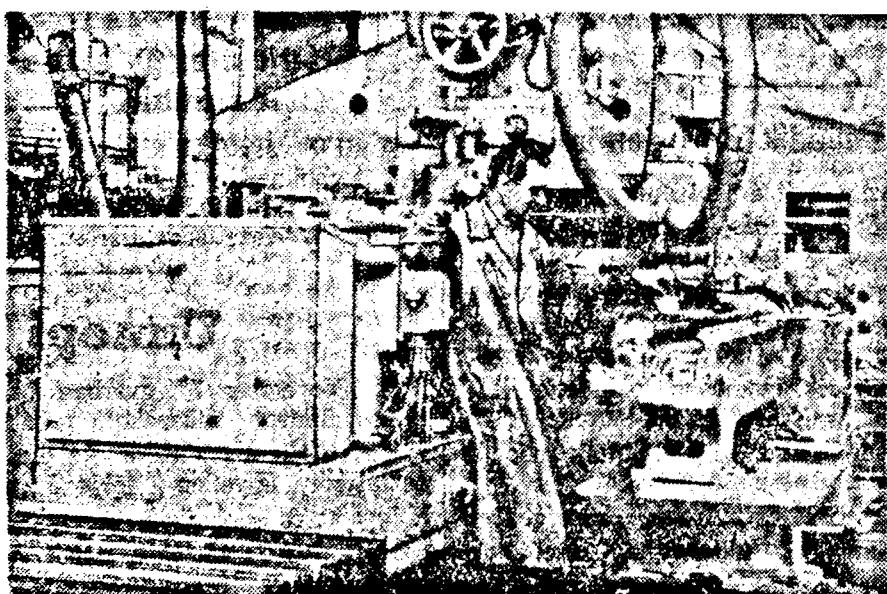
sen felszökött. Az államosítás első évéhez viszonyítva 1954-ben a termelési képesség 290 százalékkal emelkedett. Ez a számadat beszél legjobban arról a fejlődésről, amelyet a gyár megélt.

A múlt év sok sikerrel és győzelemmel zárult. Most már folyik a készülődés az új termelési idényre. A munkatermekben tisztítás, javítás végett szétszedett gépek láthatók. A kőművesek a futószalag meghosszabbításán dolgoznak. Egy, de legfőbb másfél hónap múlva bejut a gyár udvarára az első friss zöldséggel megrakott tehergépkocsi. Erre a napra készülnek a dolgozók, hogy már az első szállítmányt frissen, azonnal feldolgozhassák.

Zopola János igazgató szerint az öt éves terv időelőtti befejezése csupán az első állomása volt annak az utnak, amelyen a gyár dolgozói bizakodó törekvéssel és győzelmes munkával akarnak végigmenni.

A gyár dolgozóit jogosan tölti el büszkeséggel a tudat, hogy a legújabbban megjelent kormányhatározat alapján egy kis részét az ő munkájuk, az ő eredményeik teszik ki, hiszen ez év első negyedében az öt éves tervet már további 13 százalékkal sikerült túlteljesíteniük. Ez a tudat ad erőt számukra, hogy eddigi eredményeiket még tovább fejlesszék.

Reicher Eva, Toldi Mihály.

Népi demokratikus rendszerünk nagyszerű megvalósítása a „I. Ranghej” szerszámgépgyár. A gyárban nagyteljesítményű gépeken dolgoznak a munkások. Képünk egy korszerű, nagyteljesítményű szik-köszörműgépet ábrázol. A gép üzembehelyezése előtt 24 óráig tartott egy munkadarab elkészítése, míg ugyanezen a munkafolyamatnak az elvégzése a szik-köszörműgépen mindössze négy óra. A gépen Majnko István köszörmű dolgozik.

Hartmann Magdolna, a „December 30” gyár fiatal fonónja négy gyűrűfonógépen dolgozik. Május 1. társulatára április havi tervét 20 százalékkal haladta túl. Mint IMSZ-tag példát mutat a minőségi munkában. Az ünnep társulatára kiváló minőségű fonatokat termel. Képünkön a munkában kitűnt fiatal fonónőt láthatjuk.

Együtt erősebbek vagyunk...

TIZENNEGY éve ugyanabban a gyárban dolgozik Szabó György, a „G. Dimitrov”-gyár volt napszámosa és Soimu Ignat, a gyár legjobb szakmunkásának egyike, de csak 1946 óta ismerik egymást. Azóta meleg barátság köti őket össze s ahogy az évek teltek, eseményeket, eseményeket követtek s a barátság érzése a testvéri szeretet érzése vegyült.

Hosszu története van ennek — mondja Soimu Ignat s meleg fény gyul a szemében, amint az emlékeiben kutat, majd lassan mesélni kezd. Egyik gondolata szüli a másikat s az egymásba kapcsolódó mondatok olyanok, mint a festőművész alkotásán a színek: élénk varázslát két ember festőien szép történetét.

NEGYVENHATBAN kerültem ide a gépterembe egy marógép mellé s itt ismerkedtem meg jobban Szabó Györggyel. Abban az időben anyag-szállító volt. O hordta az én gémemhez is a megmunkálásra kerülő fémeket. Mintha ma történe, úgy emlékszem az egészre. Amint közelebbről megismerkedtünk, sokszor vicceltem vele, de egy idő után egyetlen viccem se tudta felvidítani. Ha volt egy kis ideje, ott állt velem a gép mellett és hosszasan elnézett, hogyan helyezem gépbe az anyagot s valahányszor belehasított a marókés a fémbe, Szabó Györgynek megmagyarázatlan fény csillogott a szemében.

IGY TÖRTÉNT akkor is. Hozta az anyagot, megállt mellettem s figyelte, hogyan formálódik a gépben a darab. Már annyira megszoktam az ilyen jelenetet, hogy el is felejtkeztem róla. Egyszer csak a fogantyún lévő kezemen, egy kéz érintését éreztem, felnéztem és Szabó György — mely tekintetével találok magam szemben.

Tanítta meg engem is gépen dolgozni, Soimu elvtárs — mondta, halkán, de szemével valószínűleg könyörgött, mint aki attól fél, hogy kérését nem teljesítik.

Ha akartam volna, akkor sem tudtam mást válaszolni s így minden gondolkodás nélkül feleltem:

— Megtanítottál Meg én! — Biztattam magam ugyanakkor. Hiszen ímet formáltam már sokat s

miért ne formálhatnék egyszer nap-számosból szakembert. Ez lesz az igazi esztendő munkám!

SZABÓ GYÖRGY arca ragyogott az örömtől és szemével olyan boldogságot fejeztek ki, amelyet nem tudok elmondani. Nem tudnék szavakat találni annak kifejezésére. O csak annyit mondott:

— Köszönöm, jó tanítvány le szek.

De nekem eszembe jutott, hogy Szabó György írni-olvasni sem tud. Igazi szakember csak akkor lehet, ha ismeri az írás-olvasás művészetét is. Amikor újra találkoztunk, szöve is tettem:

— Megtanítottál, marós leszel, de közben tanulj meg írni-olvasni. — O gondolkodás nélkül válaszolt:

— Megtanulok, Soimu elvtárs Meg bizony! — s ezt olyan határozottan mondta, hogy önkéntelenül is jobban meg kellett nézmem ezt az apró kis embert, akiről azt hittem, hogy nagyon jól ismerem. Most, a legértékesebb emberi tulajdonságát fedeztem fel nála: az akaratot.

— Na, Ignat, kösd fel a nadragodat, — mondtam magamnak — eddig öntvényeket formáltál, de most nemesfémekkel van dolgod s ennek formálására nagyon kell vigyázni, mert minden kis darabja érték.

Szabó György új utat kezdett. Hordta továbbra is az anyagot a géphez, de amint egy kis ideje volt, ott állt a gépem mellett és sohasem fogott ki a kérdésekből. Kérdezett, feleltem s ha valamit megértett, annyira örvendett, hogy nem lehetett vele bírni.

EGY REGGEL azzal a hírrel lepett meg, hogy az üzemben betűvel tanfolyam nyílik és az ő neve is ott van a jelentkezők között. Ennek én nagyon örvendtem. Már nem féltem a nehézségektől, mert tudtam, hogy később az én munkám is könnyebb lesz.

Az idő gyorsan telt és Szabó György rohamos léptekkel haladt előre a magaválasztotta útjára. Egyszer ceruzával és papírral a kezében lépett a géphez és barátságosan oldalba bökött, majd ráhajolt a papírra és szép kerek betűkkel ráírta a nevét. Nem tudtam mást tenni, hiszen ímet formáltam már sokat s

nem szeretni egy ilyen embert? — teszi fel mintegy magának a kérdést.

ELOBB csak a nevét írta le, de ahogy az idő telt, versenyre kelt másodok elemista kislányával s fölényesen győzött. De nem maradt le a munkában sem. Néhány hónap után arra kéri, hogy csak

egy félórát adjam át a helyemet. Gondolkoztam, először nem mertem, mert éppen egy kényes munkadarabon dolgoztam s nagy pontosságra volt szükség. De Szabó György tekintetével nem lehetett ellentánni. Követelt, könyörgött. Átadtam a helyem. S aki a gép mellé állt, már nem a régi félszeg, bátor Szabó György volt. Megnőtt, legalábbis az én szememben, nagyot nőtt. S ekkor már tudtam, hogy megállja a helyét egyedül is. Egy osztálygyűlésen javasoltam is gép mellé helyezését. Azóta maróként dolgozik Szabó György.

EZUTÁN sem szakadt meg a kapcsolatunk. A hónapok teltek s egy alkalommal, ebédszünetben írást mutatott nekem. Kérvény volt, melyben a pártba való felvételét kérte. O fogalmazta s ő írta.

— Javasolsz? — kérdezte szerényen.

Javasoltam, hát tehettem volna mást, hiszen előttem formálódott s én ismertem legjobban azt az akaratot, ami Szabó Györgyöt közel hozta szívemhez. Barátok voltunk, de testvéreként szeretett egymást.

1952-BEN megalakítottuk a gépteremben a gyalusok-esztorgályosok brigádját. Románok, magyarok és németek kerültek a brigádba. Szabó György is tagja lett. Amikor megválasztottak brigádvezetőnek, ránéztem. Ragyogott az arca, mintha ajándékot kapott volna. Örvendtem, aminek én is nagyon örvendtem: hogy mások is biznak bennem. A gyűlés után odajött hozzám:

— Soimu elvtárs, nem vallsz velem szegényt. Jó brigádtagod leszek — mondta határozottan. Nem is vallottam, mindig büszke voltam rá. Lelkesen is dolgozott marógépen. Brigádunk a „Josif Ranghet”-brigád ma 1958-ra termel. Jó a brigád, mert együtt erősebbek vagyunk. S a brigáddal együtt Szabó György is nőtt, erősödött, megelőzte az időt.

Damó István

Leleplező tények

Rabszolgapiacok Braziliában A brazil Uberlandiából (Minas Gerais állam) az ország északi részéből teherautón szállítják el a parasztokat és a földbirtokosok megvásárolják ezeket az éhségtől és szűkségtől rabszolgasorba kényszerített embereket. Nemrég ismét szállítottak egy huszónyi rabszolgacsoportot, fejenként 90.000 cruzeiért. Az „Imprensa Popular” megírja, hogy az eladott parasztok véltáztó körülmények között dolgoznak, verik őket s ha megszöknek, a rendőrség erőszakkal visszazsírítja őket a földbirtokosokhoz.

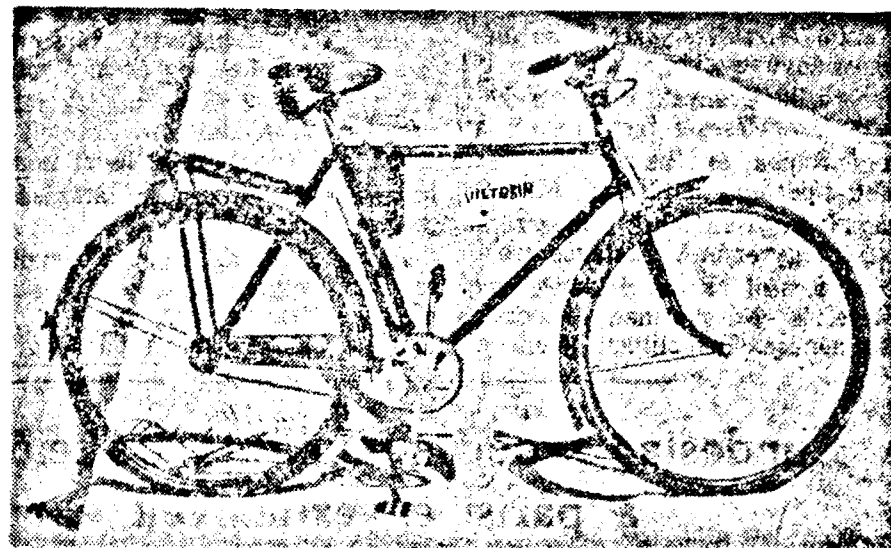
Ahol egykor zöldelő szántók voltak. Nyugat-Németországban 700.000 hektár termékeny földön építenek katonai gyakorlótereket, repülőtereket, fegyvertárakat és kaszárnyákat. A nyugatnémet hadsereg a párisi egyezmény ratifikálása után még 12 objektumot kap, mászóval még 150.000 hektár szántóföldet koboznak el a nyugatnémet parasztoktól. Ahol egykor termékeny földek zöldeltek, ott, most harokocsik dűbörögnek.

Jó megoldás A Saint Agathe-i (USA Maine állam) helyi hatóságok bezárták a városi iskolákat. Miért határoztak így? Mert tavaly az államban rossz volt a burgonyatermés, ezért a környékbeli farmerek nem tudtak adót fizetni. A helyi hatóságok kaszája kiürült, a pedagógusok pedig követelték a nekik járó 12.000 dollárt. Erre a hatóságok egyetlen megoldásul elrendelték az iskolák bezárását. A pedagógusok és az iskolák egyre fölélegesebbek abban az országban, ahol sokmillió dollárt költenek fegyverkezésre.

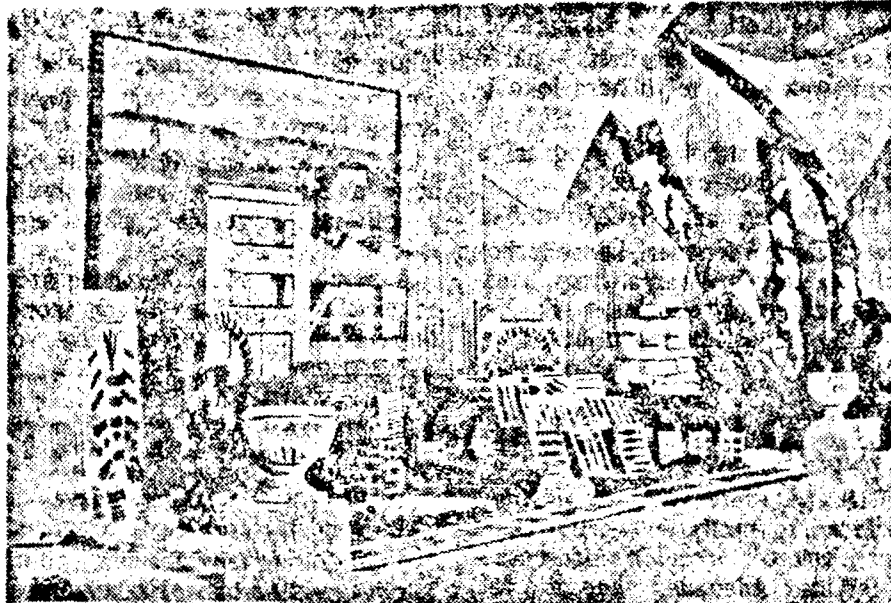
Minden harmadik ember munkanélküli. Az angol gyarmati uralom következtében minden harmadik jamaicai dolgozó munkanélküli létezik. Tízszázalék nem találhat állandó keresetet. Az éhség elkergeti hazájuktól a jamaicai munkásokat. Sokan baráti köcsönökből utaznak Angliába „szerencsét” próbálni. Angliában újabb szenvedések várnak rájuk, csak alig néhányuk sikerül közülük megfelelő munkát találnia s ezenkívül valamennyit szegénytelen faji megkülönböztetés sújtja.

Az Amerikai Egyesült Államokban a létfenntartáshoz szükséges összeg 1949-hez viszonyítva, hivatalos adatok szerint 15 százalékkal emelkedett. Ezzel szemben az egész beralap 1954 júniusában az elmúlt év hasonló időszakához viszonyítva, 4,7 milliárd dollárral csökkent. A teljes munkanélküliek száma több, mint ötmillió.

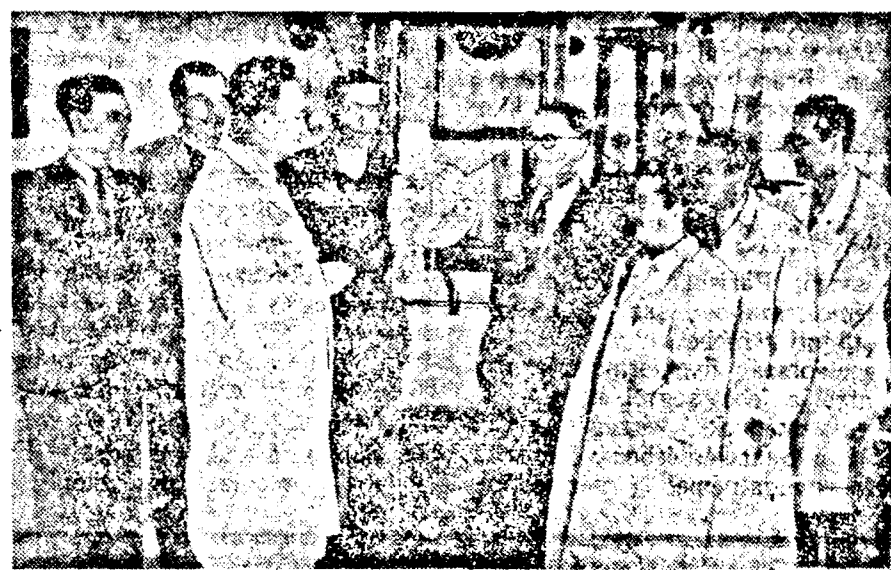
Alkotó munkánk nyomán...

Hazánkban a nehézipar a felszabadulás óta hatalmas arányban fejlődött. A nehézipar, valamint a gépgyártó ipar fejlődése tette lehetővé, hogy most már olyan cikkeket is gyárthassunk, amelyekről azelőtt nem is álmodtunk. Ma már kerékpárokat is gyárthatunk hazánkban. Képünkön a belföldi gyártmányú, jöminőségű „Victoria” kerékpár látható.

A közszükségleti cikkek kiállításán iparvállalatok a legkülönbözőbb cikkeket állították ki. A „December 30” gyár textiláru, az „Artex” és a „Varga Kálmán” szövetkezetek készítményei, a „Lábertele” gyár cipői, a perjamosi kalapgyár készítményei, valamint az élelmiszeripari gyárak készítményei szerepelnek ezen a pompás kiállításon. Képünkön a vasárnapi, május elsején megnyíló kiállítás egy részlete látható.

Az aradi Poliklinika az egészségügyi minisztériumtól egy mikroröntgen fényképező készüléket (ernyőfotográfáló) kapott, amelynek kiállítás munkálatait a „J. Ranghet” gyár javítóműhelyében végezték. A készülékkel kétóránként 110 felvételt készítenek. Képünkön az új mikroröntgen fényképező készülék felavatásának ünnepségét láthatjuk.

A mikeskei mezőgazdasági társulás tagjai is nagy örömmel fogadták a minisztertanács legújabb határozatát, amely egyes élelmiszer- és iparcikkek kiskereskedelmi árának, valamint a látványossági helyek bevételei díjának csökkentéséről szól. Képünkön Mos Ioan elvtárs, a mezőgazdasági társulás tagja felolvassa a határozatból.

Május 1 és 2 ünnepi műsora

Május 1-ét, a világ dolgozói nemzetközi szolidaritásának napját városunk dolgozói méltó módon ünneplik meg. Az ünnepi műsor a következők:

Május 1-én reggel 6 órakor zenés ébressztő, majd a gyárak és üzemek dolgozói munkahelyükön gyülekeznek. Az ünnepi nagygyűlés az Avram Iancu téren reggel 9.30 órakor kezdődik, ezt követően pedig megkezdődik városunk dolgozóinak diszkrétvonalása.

A délutáni órákban két szabadidő színpadon kulturális műsort mutatnak be. Az 1. számú színpadon, az Avram Iancu téren a CFR egységek kulturális csoportja és zenekara mutatja be a „Hozomány” című művet. Ugyanitt torna-bemutatót is tartanak.

A 2. számú színpadon, a tartományi néptanács épületének közelében, a „December 30” gyár kultúrcsoportja és zenekara ad műsort. Használják a városnegyedekben lévő kultúrházakban délután 3-4 óráig kezdődő kulturális műsorokat rendeznek. Május 2-án délután, az Avram Iancu téren és a tartományi néptanács közelében felállított szabadtéri színpadon a kultúrcsoportok és az üzem zenekarok, valamint a népi zenekarok adnak műsort, a gyárak klubjai pedig kulturális előadásokat és elvtársi összejöveteleket lesznek. Este 20 órakor az Allami Román Színház bemutatója Osztrovszkij „Hozomány” című drámáját. (Fala Iana zestre), című drámáját.

Örségen

A nap még nem bujt elő, de sugaraival már felgyújtotta azt a néhány szakadozott felhőoszlopot, amely a város fölött uszott. Beköszöntött a tavasz; virágba borultak a fák, kizöldült az utsalú fű és mindent betöltött a párologó föld üde levele.

Zori Péter az ujonnan épült ház-tömb egyik ablakából gyönyörködik a csodálatos napkelésben. Most tört elő az izzó napkorong és rózsaszín sugarai pajkos táncba kezdenek az ablaküvegen. Péter gyorsan odalép az ágyhoz és fiatal feleségét kéri.

— Mária! Gyere nézd... nézd milyen szép ez a reggel. Gyere már, most kel fel a nap, csak terád vár.

Mária csak az utolsó szavakat hallja, álmosan néz szét a világos szobában.

— Ki vár rád? — kérdi nagy komolyan.

— A nap — mosolyog Péter. — Addig nem akar felkelni, amíg téged meg nem pillant.

Most már Mária is mosolyog. Felugrik az ágyból és férjével együtt az ablakhoz lép...

Néhány perccel később magukra kapják ruhájukat és zajosan lefutnak a ház elé. Életöröm és boldogság árad minden mozdulatukból, minden szavukból. Mária hozzáát a virágok ápolásához, szedegeti a gyomot, Péter pedig kiskapával munkálkodik.

Nemsokára Pop Simion is megérkezik. Ötvenhat éves. Kitérteletti elmunkás. O is az új ház-tömb lakói közé tartozik. Beesett arca sokévi nehéz munkáról, küzdelemről tanuszkodik. Mégis, mintha mostanában napról-napra fiatalabbá válna — még a ráncok sem olyan mélyek a homlokán, mint régen. Az utóbbi időben sokat mosolyog. Mintha most szeretné kárpótolni magát a sok-sok gondnal és nehézséggel teli fiatalkori életét.

Jöreggelt gyerekek — kiált vidáman. — Kevesebbet járjon a száj és gyorsabban a kéz.

Mindhárman nevetnek. Teli tüdővel szívják a tavasz harmatos levelet. Péter tölcseri formát kezéből és a trombitát utánözva tu-tu-tu-val ébreszti a ház lakóit. Itt is, ott is kitarulnak az ablakok, fiatalok és idősebbek tekintenek le szemüket hunyorgatva és csakhamar megjelennek a virágágyak között. Egyik a gyomot szedegeti, a másik virágalantákat ültet.

Reggel 6 óra. A gyár kürtje behasít a csendbe. Oly ismerős ez a hang mindannyiuk számára, hiszen legtöbbször évek, sőt évtizedek óta szólítja munkára. Pop bácsi leül az egyik padra. A virágágyak közepén készülő szökőkutat nézi. „Jó fiu ez a Péter, elmunkás — gondolja magában — ő kezdeményezte, hogy május 1 tiszteletére építsenek szökőkutat. Milyen határtalanul boldog lesz, ha az ünnep reggelén magasba szökken a kristálytiszta vizsgár.”

Milyen szép az élet! A fiatalága is eszébe jut és messze elkalandozik a gondolata. Közben a többiek is helyet foglalnak mellette és Péter mosolyogva kéri:

— Mondja el Pop bácsi, mire gondol? Ugy megkomolyodott az arca. A munka hétkor kezdődik, még van idő. Na mondja el!

Pop Simion huzódzik a beszédétől. — Majd máskor gyerekek — szól csendesen.

— Nem, nem! Nem máskor. Most mondja el — követelik most már többen.

Hát jó. Elmondom — egyezik bele. Látszik rajta, hogy emlékeztetnek kutak, keres, attól fél, hogy kihagy valamit abból, amire gondolt. — Már alkonyodott — kezdi csendesen — amikor egyszer fiatalkoromban éjszakai váltásra érkeztem. Már akkor is ebben a gyárban dolgoztam, — mutat a klugró gyárpület felé. — Egy idős munkás azzal fogadott, hogy holnap május elseje és valami akciót terveznek. Elég az hozzá, hogy éjfé-

lájban a padlason gyűltünk össze néhány percre. Az egyik munkás május elsejéről beszélt, a munkásság összefogásáról, harcáról. Fel-lekesülve elhatároztuk, hogy a gyár homlokzatára vörös zászlót helyezünk ki ezzel a felirattal: „Világ proletárjai egyesüljenek!”

Végigsimítja ősz haját és átszellemült arccal folytatja:

— Egy óra múlva már kihelyeztük a zászlót és úgy gondoltuk, hogy a padlason, a zászló mögött, örséget álljunk. Mindenki vállalkozott. Negyedóránként váltottuk egymást. Így fejeztük ki összefogásunkat — negyedórás örségváltással bizonyítottuk be egységünket.

Jól emlékszem, amikor rám került a sor, remegés ömlött el egész testem. Pár perc múlva valami nagy erő kerített hatalmába és vitt előre bátran. Örségen voltam — mindössze egy negyedórát tartott, de soha nem felejttem el. Olyan erősnek, olyan boldognak éreztem akkor magam — úgy éreztem, mintha szárnyaim nőttek volna. Hatalmassá tett az a tudat, hogy a többiek is velem együtt állnak örségen, hogy valamennyien feltökondoskodással tekintenek a padlás felé s ha szükséges, életük árán is megvédem engemet... engem, aki örségen áll. Olyan erős eddig még soha, de soha nem éreztem. Enkelni szerettem volna, hangosan, tulkiálva a gépek felszűrődő zaját: egy forradalmi munkásdalt...

Körültekint és látja, hogy most már többen gyűltek köréje.

— A reggeli fényben győztesen hullámozt a vörös zászló a gyár homlokzatán. A járőrelők megálltak egy pillanatra és úgy tekintettek rá, mint a szabadság előhírnöke. Az is volt. Előhírnöke a végső győzelemnek. Amikor kijöttünk a gyárból, rendőrök vettek körül bennünket, de mi nem féltünk. Néhány munkást visszatarítottak, kutatták, keresték a „tettese-

ket”. Nem beszéltünk össze, mégis valamennyien úgy hallgattunk, mint a sir. Ez volt a mi fegyverünk, — az összefogás.

Ujra felugr a gyár szíréhája: fél hét. A visszaemlékezés hatása még nem engedett fel az elbeszélőben, de amikor feláll és körültekint, csillog szemével a kályja:

— Gyönyörűek ezek a naplányok, új lakások!... A mi gyárunk építette nekünk, munkásoknak. Hanem itt az ideje, készülődünk, vár a munka...

Néhány héttel később, alkonyatán, amikor lehanyatlott a tűzes napgolyó, a ház-tömb lakói újra a padokon ültek. A szökőkuton az utolsó simításokat végezték néhányan. Tíz óra után, amikor már ugy-látszott, hogy valamennyien nyugovóra tértek, egy árnyék közeledett a kulhoz. Megállt, asni kezdett és egy rudra erősített vörös zászlót helyezett a kút mellé. Azután a zászló és a szökőkút közé állt. Félóra múlva újabb árnyék közeledett.

— Ki az?

— En vagyok, Péter — szól csendesen Pop Simion. — Csak azt akarom mondani: menj és fekdüj le. Most én maradok örségen... ne, ne szabadkőz. En se leszek tovább, mint te voltál. Merthát jönnek a többiek is. Holnap május elseje és ma éjjel mindegyikünk örségen akar állni...

Péter fiatal feleségével az ablaknál áll. Látják a villanyfényben uszó várost, a gyár új szerelősarnokának üvegtelejét, amely pillanatonként vilámlásszerűen kekeszöld színbe csap át, — dolgoznak a hegesztőpisztolyok. Es hallják, hogy az esti csendben a szökőkút irányában valaki dudolgot:

„Föl, föl, ti rabjai a földnek, Föl, föl...”

Ezen az éjszakán ifjak és idősebbek ugyanúgy, mint régen, büszkén váltják egymást az örségen. Akkor kényerüket, sőt az életüket kockáztatták, most pedig szabadon, boldog, megújult léttel állnak örséget — diszörseget.

Török István

